

YAD ETDİK SƏNİ, USTAD HEÇ UNUDULURSAN Kİ?!

*Nə qərba, nə təsirli
vəsiyyətin var:
Yad et mani -
qəibana yad et,
Yad et mani -
Şaiqana yad et!*

Böyük Şaiq, böyük ustad! Dilimiz söz, əlimiz qələm tutandan yaddaşımızda ələ həkk olunmusan ki, səni unuduğumuz an yoxdur. İllərdir ki, sənin şeərlərin nəsilərimizə dil açmağı, göz açmağı, həyatı, təbiəti, mühiti, insanları görməyi, tanımağı öyrədir. Sən tək uşaq ədəbiyyatımızın təməlini qoymamışsan. Sən dərin məzmunlu şeərlərlə institutların görə biləcəyi bir pədaqoqi fəaliyyəti ustalıqla yerinə yetirməkdə davam edirsən. Nəfəsini duyğularımızdan çəkilməyib. Süleymana qalmayan bu gidi dünyadan kimlər keçməyib? Nə xoş ki, sənin şeərlərin dünya durduqca səni ölümsüzlüyə qovuşdurub.

Biz sənin şeərlərindən həqiqəti, gözəlliyi, sədaqəti, səmimiyyəti öyrənmişik. Təzəcə dil açan körpədən tutmuş ahıla qədər - hamının dilinin əzbəri Abdulla Şaiqdır! Min bir şövqünən, zövqünən, həvəslə

*Ala-bula, bəz keçti,
Ay qəza buynuz keçti,
Yalqız gəzənə, dolanma,
Dağa, dağa dərmanma.
Bir qurd çuxsa qərşına,
Sən nə edirsən ona?
Çəbən açınca göcün
Qalar iki buynuzun -*

şeərlərini deməkdən yorulmuşuq, bezmişik. Az qala dünyanın oxuduğumuz şairin adını bu gün unuduruq. Amma sənin "Əlifba" kitabımızda oxuduğumuz, öyrəndiyimiz şeərlərin ürəyimiz döyünən bizimlədir.

Həç bir şairə, həç bir yazara qismət olmayan xoşbəxtlikdir ki, sənin şeərlərin hamı, hamı əzbər bilir. Savadlı, savadsız, alim, fəhlə - yox, bütün insan adlı varlıq üçün sən əbədi bir ustadсан! Sənin şeərlərindəki sədalik, təvəzə, təbiilik bahar havası kimi adamın qəlbinə dolur, könlümüzün əbədi varidatına çevrilir. Səni oxuduqca doymuruq. Sənin şeərlərin özü bütöv bir məktəbdir. Və nə yaxşı ki, bu məktəb olub. Xüsusilə də uşaqlar üçün yazılmış şeərlərindəki yığcamlıq, təbiilik, səmimiyyət, ahangdarlıq, misralar arasındakı musiqi, ritm bu əsərlərə ələ bir möhür vurub ki, həç vaxt unudulmur, yaddaşımızın təzə-təzə, həmişəbahar səhifələrindən birinə çevrilir.

Əlbəttə, XX əsr Azərbaycan mədəniyyəti tarixində möhtəşəm bir yer tutan Abdulla Şaiq görkəmli dramaturq və tərcüməçi kimi də məşhurdur. Amma Abdulla Şaiq bunlarsız da belə ələ tək "Keçi", "Uşaq və dovşan", "Xoruz", "Kəpənək", "Dovşan", "Səhər", "Bahar", "Təmizlik" şeərləri ilə bəşər övladına bəhs edərdi. Çünki onun bu şeərləri tək dil əzbərimiz deyildi, həm də həyat tə-

zimizdir, vərdişimizdir.
*Səhər durunca,
Əlində firça.*

*Sıldım dişimi,
Bildim işimi.
İnanmırsan, bax,
Dişim ağappaq.
Üstüm tərtəmiz,
Bax, beləyik biz.*

Abdulla Şaiqin şeərlərinin bir məziyyəti də onların insanlarda nəcib, səf duyğular oyatmasıdır.

Hər şeəri bir lövhədir. Sanki hər şeəri görür və eşidirsən. Ələ buna görə də müəllifin şeərləri uzunömürlüdür.

Böyük sənətkarımızın uşaqlar üçün qələmə aldığı mənzum nəğil və poemaları da bu baxımdan təsirli və yaddaqalardır. Abdulla Şaiq xoşbəxt sənətkardır ki, onu bir cə dəfə oxumaq kifayət edir. "Tülkü Həccə gedir", "Yaxşı arxa" adlı mənzum hekayələrindəki sədalik, xalq ifadələrinin bolluğu bu əsərlərin həm tez qavranmasına kömək edir, həm də yadda qalır. Bütövlükdə Abdulla Şaiqin şeərlərini əzbərləmək üçün əziyyət çəkməli olmur. Çox qərbdədir ki, müəllif misraları ələ söz və kəlmələrlə bir-birinə bağlayıb ki, bu şeərlərin ahangindəki şirinlik, cazibə bir himn bənd kimi adamın yaddaşından dilinə süzülür. Bir cə kəlməni bildinsə, bəs edər. O, öz sırasını çəkib gətirəcək.

Mən ədəbiyyat tədqiqatçısı deyiləm. Ona görə də Abdulla Şaiq yaradıcılığından geniş və ətraflı danışmaq fikrim yoxdur. Sadəcə, bir oxucu kimi Abdulla Şaiq şeərlərindən gəldiyim həyrəti bildirmək istəyirəm. Təbi ki, bizim hər birimiz orta məktəbdə Şaiqlə bərabər çox şairin şeərlərini əzbərləmişik. Amma gəlin açıq etiraf edək, uzun illərdən sonra deyək ki, 6-7 yaşlarında əzbər dediyimiz şairlərdən Abdulla Şaiq, Mirzə Ələkbər Sabir, Abbas Səhət qədər yadımızda qalan varmı?

İndi sözün əldən düşdüyü bir vaxtda Məmməd Arazın təbirincə desək, "şeər yazmaq siqaret çəkməkdən asan olub". Bu "asan" şeərlərin də ömrü, Molla Nəsrəddin demişkən, bir küləyə bənddir ki, qovud kimi dağılıb getsin. Bax, belə əzici fikirlərin mənəşəsində yorulduğumuz vaxt başqa bir təbəssümün şükranlığı bizi sevindirməyə bilmir. Əsl sənətin ömrü əbədidir. Gör Abdulla Şaiqin şeərləri yaddaşdan qopurmu? Gör fidanlarımız başqa sözə, misraya, yad ahangə meyl edərləmi? Hər körpə nəfəsində bir yaşantıdır, əbədiyyətdir Abdulla Şaiqin şeərləri. Var ol, ustad! El sənin 120 yaşını qeyd edir, amma şeərlərin hələ də körpədir, təzədir, təzdir. Bu qocalmaq bilməyən poeziyana görə, bu köhnəlməyən şeərlərinə görə, bu qönçəli əsərlərinə görə həmişə ruhuna duaçıyıq.

**Flora XƏLİLZADƏ,
"Azərbaycan"**